

Οι τελευταίες τάσεις στη σερβική οικονομία- Ιούνιος 2020

Κατά τη διάρκεια δύο μηνών αυστηρών μέτρων για την καταπολέμηση της επιδημίας Covid19, η σερβική οικονομία υπέστη δραματικό πλήγμα.

Τον Ιούνιο του 2020, η άρση των απαγορεύσεων λόγω της πανδημίας οδήγησαν σε μια μικρή ανάκαμψη των οικονομικών δραστηριοτήτων, δίχως όμως αυτό να σημαίνει επιστροφή στην κανονικότητα.

Τιμές βιομηχανικής παραγωγής

Ο βασικός βραχυπρόθεσμος δείκτης στην οικονομική ανάλυση είναι ο δείκτης τιμών παραγωγού.

Δείκτες τιμών παραγωγού βιομηχανικών προϊόντων για την εγχώρια αγορά και τις εξαγωγές, Ιούνιος 2020

	Τιμές για την εγχώρια αγορά		Τιμές για εξαγωγές	
	VI 2020/ V 2020	VI 2020/ VI 2019	VI 2020/ V 2020	VI 2020/ VI 2019
Σύνολο	100.8	97.3	99.6	98.8
Ορυκτά/μεταλλευματα	102.8	91.7	93.5	74.2
Μεταποιητική Βιομηχανία	101.0	96.4	99.6	98.9
• Τρόφιμα	100.4	103.4	99.7	100.7
• Ποτά	100.2	101.0	100.0	103.2
• Χημικά Προϊόντα	98.1	91.8	100.6	90.5
• Φαρμακευτικά Προϊόντα	100.0	99.5	100.0	100.1
Υγρά καύσιμα	125.5	-	-	-

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία της Σερβίας

Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα, ο συνολικός δείκτης τιμών παραγωγού αυξήθηκε κατά 0,8 εκατοστιαίες μονάδες για την εγχώρια αγορά, ενώ οι τιμές εξαγωγής ήταν ελαφρώς χαμηλότερες σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα. Οι τιμές εξαγωγής μειώθηκαν ειδικά στον τομέα των ορυκτών/μεταλλευμάτων κατά 3,5 ποσοστιαίες μονάδες, ενώ οι τιμές παραγωγού για την εγχώρια αγορά

αυξήθηκαν κατά 2,8%. Οι τιμές των τροφίμων είναι 3,4% υψηλότερες από τον Ιούνιο του 2019. Στη χημική βιομηχανία, η κατάσταση αντιστρέφεται. Οι τιμές εξαγωγής έχουν αυξηθεί ελαφρώς, ενώ τα προϊόντα για την εγχώρια αγορά είναι 2 ποσοστιαίες μονάδες χαμηλότερα από ό, τι τον Μάιο. Το μεγαλύτερο πλήγμα για τους καταναλωτές και την οικονομία είναι η αύξηση των τιμών των καυσίμων κατά 25 ποσοστιαίες μονάδες τον Ιούνιο σε σύγκριση με τον Μάιο. Οι ειδικό φόροι κατανάλωσης στη βενζίνη αυξήθηκαν σε περίπου 57 δηνάρια ανά λίτρο, ή περισσότερο από το ένα τρίτο της λιανικής τιμής. Οι ειδικό φόροι κατανάλωσης στη Σερβία βρίσκονται συνεχώς στο πολύ υψηλό επίπεδο, διότι συμβάλλουν στα έσοδα του προϋπολογισμού. Μετά την τεράστια κρατική οικονομική βοήθεια προς τους πολίτες και την οικονομία τον Απρίλιο και τον Μάιο, και το μειωμένο επίπεδο παραγωγής, υπάρχουν λίγες άλλες πηγές αναζωογόνησης του προϋπολογισμού.

Γεωργία

Η άνοδος των τιμών των καυσίμων επηρεάζει ιδιαίτερα τον γεωργικό τομέα. Αυτό θα αυξήσει σημαντικά το κόστος της συγκομιδής τους επόμενους μήνες. Οι τιμές των καυσίμων αυξήθηκαν στα μέσα της γεωργικής περιόδου, πριν από τη συγκομιδή των σπόρων. Μαζί με άλλους παράγοντες, αυτό οδήγησε σε αύξηση των τιμών των βασικών γεωργικών προϊόντων: σιτάρι, σόγια, καλαμπόκι. Αυτό δεν είναι μια μηνιαία τάση, αλλά τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης για την αγορά μέχρι το τέλος της σεζόν (Σεπτέμβριος - Οκτώβριος 2020).

Από την άλλη πλευρά, η σερβική κυβέρνηση παρείχε υψηλότερες τιμές αγοράς καλαμποκιού, σίτου και άλλων δημητριακών, για να στηρίξει τον γεωργικό τομέα, ο οποίος υπέστη σοβαρές ζημιές τον Μάρτιο-Μάιο του 2020, λόγω απαγόρευσης στις πράσινες αγορές. Η αποζημίωση με τη μορφή υψηλότερων τιμών αγοράς σιτηρών, ωστόσο, αποτελεί σημαντική ενίσχυση μόνο για τους παραγωγούς δημητριακών, ενώ οι καλλιεργητές φρούτων και ιδιαίτερα οι καλλιεργητές λαχανικών υπέστησαν μεγάλες απώλειες. Στα μέσα Ιουνίου, στους παραγωγούς βύσσινου προσφέρθηκε τόσο χαμηλή τιμή αγοράς που πολλοί από αυτούς εγκατέλειψαν τη συγκομιδή.

Οι χαμηλότερες τιμές χονδρικής δεν σημαίνουν σημαντικά χαμηλότερες τιμές για τους καταναλωτές. Πολλά γεωργικά προϊόντα με χαμηλότερη τιμή αγοράς σημείωσαν σημαντικά υψηλότερες τιμές στις λαϊκές αγορές τον Ιούνιο του 2020 από ό, τι την ίδια περίοδο πέρυσι (πατάτες, χοιρινό, φασολάκια κ.λπ.). Επίσης, οι τιμές καταναλωτή για την εισαγωγή φρούτων και λαχανικών (καρπούζια, πεπόνια, μπανάνες, σκόρδο και λεμόνι) είναι πολύ ακριβές σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Αυτό οφείλεται στο κλείσιμο ορισμένων συνόρων, άρα υψηλότερων τιμών μεταφοράς.

Τουρισμός

Η αρχή της τουριστικής περιόδου τον Ιούνιο έδειξε ότι είναι η πιο δύσκολη περίοδος για τον εγχώριο τουρισμό. Η πανδημία του ιού COVID-19 και η προσωρινή αναστολή όλων των εμπορικών διεθνών πτήσεων στη Σερβία, καθώς και το κλείσιμο των συνόρων, επηρέασαν τα ξενοδοχεία και άλλες εγκαταστάσεις διαμονής, καφετέριες, εστιατόρια, καθώς και ταξιδιωτικά γραφεία.

Σύμφωνα με τον Σύνδεσμο Τουρισμού του Εμπορικού Επιμελητηρίου της Σερβίας (SCC), οι απώλειες στον τουρισμό λόγω της πανδημίας εκτιμώνται σε περίπου 300 εκατομμύρια ευρώ τους πρώτους έξι μήνες του 2020. Οι ξενοδόχοι έχουν υπολογίσει ότι θα χάσουν 230 εκατομμύρια ευρώ λόγω ακυρωμένων κρατήσεων, ενώ τα πρακτορεία ισχυρίζονται ότι θα έχουν ζημίες 50-70 εκατομμύρια ευρώ. Παρόλο που περίπου 200.000 κουπόνια διακοπών διανεμήθηκαν στη Σερβία, τα δεδομένα από τον Επιχειρηματικό Σύλλογο της Βιομηχανίας Ξενοδοχειακών Μονάδων και Εστιατορίων της Σερβίας (HORES) δείχνουν ότι μέχρι τα τέλη Ιουνίου μόνο τα μισά ξενοδοχεία στη Σερβία είναι ανοιχτά και το ποσοστό πληρότητας είναι λίγο πάνω από 10 τοις εκατό. Εκτιμάται ότι τουλάχιστον 15.000 έως 20.000 άτομα θα χάσουν τις δουλειές τους στον τουρισμό στη Σερβία. Τα εστιατόρια και οι καφετέριες βρίσκονται σε ελαφρώς καλύτερη θέση από τα ξενοδοχεία, αλλά περισσότερο από το ήμισυ της χωρητικότητάς τους δεν χρησιμοποιείται.

Το διεθνές εμπόριο

Η Σερβία, όπως και άλλες οικονομίες σε μετάβαση, έχει μικρές εξαγωγές και μεγάλη εξάρτηση από τις εισαγωγές, επομένως τεράστιο εμπορικό έλλειμμα.

Κατά την αναστολή των κύριων αλυσίδων εφοδιασμού λόγω της επιδημίας Covid-19, έγιναν εμφανείς οι συνέπειες της υπερβολικής εξάρτησης από τις εισαγωγές. Αποδείχθηκε ότι η Σερβία δεν παράγει μεγάλο αριθμό βασικών προϊόντων, ούτε καν εκείνα για τα οποία έχει τις προϋποθέσεις και τις ικανότητες.

Το 2020, το παγκόσμιο εμπόριο αναμένεται να μειωθεί κατά 13% με την αισιόδοξη εκδοχή και κατά 32% με την απαισιόδοξη, ως συνέπεια της επιδημίας Covid-19 (ΠΟΕ). Η βραχυπρόθεσμη πτώση του εξωτερικού εμπορίου της Σερβίας μπορεί να είναι πιο έντονη από τις παγκόσμιες παραμέτρους, ως συνέπεια του υπερβολικού ανοίγματος και, συνεπώς, της ευαισθησίας της σερβικής οικονομίας σε εξωτερικές αλλαγές και διαταραχές.

Συμπερασματικά

Τα οικονομικά στοιχεία για τον Ιούνιο δείχνουν ότι η κατάσταση της σερβικής οικονομίας είναι καλύτερη από τον Μάιο και ειδικά τον Απρίλιο. Ωστόσο, μια μικρή αύξηση της παραγωγής και του εξωτερικού εμπορίου δεν αρκεί για να επαναφέρει την οικονομία σε κανονικές ροές λόγω του «δεύτερου κύματος» της επιδημίας που ξέσπασε στα τέλη Ιουνίου και στις αρχές Ιουλίου. Η σερβική οικονομία επιβαρύνεται επιπλέον από τους υψηλούς φόρους κατανάλωσης επί των καυσίμων, οι οποίοι επηρεάζουν ιδιαίτερα τον γεωργικό τομέα στα μέσα της σεζόν. Η έναρξη της τουριστικής περιόδου τον Ιούνιο του 2020 σηματοδοτήθηκε από τη μαζική ακύρωση τουριστικών αφίξεων. Ως αποτέλεσμα, το εποχικό εργατικό δυναμικό αφέθηκε χωρίς απασχόληση, γεγονός που αυξάνει περαιτέρω την ήδη καταγραφόμενη ανεργία. Ο τουριστικός τομέας γνώρισε κατάρρευση από την οποία θα ανακάμψει σε βάθος χρόνου. Οι τάσεις των εισαγωγών και των εξαγωγών, οι οποίες μειώθηκαν δραματικά κατά την επιδημία Covid19, αυξήθηκαν σημαντικά τον Μάιο. Ωστόσο, καθώς ακολούθησε το δεύτερο κύμα της επιδημίας, και πολλά σύνορα έκλεισαν πάλι, αναμένεται ότι το εξωτερικό εμπόριο θα διατηρήσει πτωτική τάση τον Ιούνιο και τον Ιούλιο. Η ανάκαμψη της σερβικής οικονομίας δεν μπορεί να αναμένεται σύντομα.